

BCZ-frontman Renaat Debergh weerlegt de kritiek op de lage melkprijs

België op het gemiddelde

Twintig jaar al verdedigt Renaat Debergh, afgevaardigd bestuurder van de Belgische Confederatie voor de Zuivelindustrie, de belangen van de zuivelverwerkers. De overkoepelende organisatie voor zuivelfabrieken ziet zijn rol de laatste jaren aandikken, onder meer met het uitwerken van de Europese zuivelvoorstellen. 'De melkveehouder zal in de toekomst meer naar de markt moeten kijken.'

tekst **Annelies Debergh**

Het laatste kwartaal van 2012 was er wat melkprijs betreft een om snel te vergeten. Dat België slecht scoort in de internationale melkprijsvergelijking wil Renaat Debergh (54), afgevaardigd bestuurder van de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie, nuanceren. Hij bekijkt de melkprijsevolutie over meerdere jaren. 'De melkprijs kun je niet beoordelen aan de hand van een periode van zes maanden. Wie conclusies wil trekken uit de vergelijking van melkprijzen moet oordelen over enkele jaren in plaats van maanden. België zit daar mooi op het gemiddelde. Als klein zuivelland is dat een lovenswaardige prestatie.'

Waarom ligt de lage melkprijs?

'De pieken en dalen van de melkprijs, uitbetaald door verschillende zuivelfabrieken, vallen nooit gelijk. Dat komt onder meer door een verschil in het producten-

assortiment en door volatielere prijzen voor bepaalde wereldmarktproducten. Als de wereldmarkt voor zuivel goed scoort, is België het eerste land dat die opleving in de melkprijs vertaald kan zien. We zijn ook de eerste om een slechte periode aan te voelen komen.'

Is België voor zuivelafzet dus nog steeds te veel op de wereldmarkt gericht?

'We hebben een enorme evolutie doorgevoerd. Het productieaandeel van boter en melkpoeder is de laatste vijf jaar gezakt van 44 naar 38 procent van de Belgische zuivelproductie. Maar er liggen nog een aantal opportuniteiten. Dan denk ik onder meer aan de merkkazen, maar ook de productie van babyvoeding is een groeiende markt. Het valoriseren van wei biedt kansen en ook in de uitvoer naar andere landen kan nog vooruitgang worden geboekt.'

Waarom scoort België in melkprijs lager ten aanzien van zijn buurlanden?

'De Belgische zuivelindustrie heeft een aantal handicaps in vergelijking met de buurlanden. Aan de kostenkant liggen bijvoorbeeld de energieprijzen in België dertig procent hoger dan in Frankrijk.'

'Als we de vergelijking maken met Nederland, dan zien we dat het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf twee keer zo groot is, terwijl de totale melkproductie zelfs vier keer groter is met hogere gemiddelde gehalten in de melk. De melkdichtheid in kilogram melk per vierkante kilometer ligt drie keer zo hoog als in België. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de melkophaling alleen al een halve cent per liter goedkoper is in Nederland. België heeft ook een kleinere thuismarkt. Het is gemakkelijker om voor de thuismarkt te produceren dan melk weg te zetten op de wereldmarkt. Eigenlijk is het

onder deze omstandigheden al een hele prestatie om het gemiddelde te halen in de internationale melkprijsvergelijking.'

Hoe moet de melkveehouder omgaan met de schommelingen van de melkprijs?

'Sedert een aantal jaar zitten we met een toegenomen volatiliteit in de melkprijzen. Als je de grafieken van de afgelopen jaren naast elkaar legt, dan zie je om de drie tot vier jaar een slechtere periode. Ook met meer volatiliteit blijft dat zo.'

'Ik blijf op de lange termijn positief over de vraag naar zuivelproducten wereldwijd. In landen waar het bruto binnenlands product stijgt, gaat het zuivelver-

zuivelondernemingen en zou zoveel mogelijk moeten aansluiten bij het productenportfolio. Er zijn een aantal zaken rondom melkprijsbepaling die wettelijk dan wel interprofessioneel geregeld zijn. We staan wat dat betreft op een kruispunt. Zo zorgt het Europees vastgestelde zuivelpakket voor enkele neveneffecten. Een daarvan is dat er een verschillende prijs moet betaald kunnen worden tussen verschillende boeren. Er komen ook mogelijkheden voor contracten van bepaalde en onbepaalde duur. Ook termijnmarkten zullen operationeel worden in zuivel. Dat allemaal bekijken we nu samen met de landbouworganisaties.'

'De komende vijf jaar verwacht ik een groei van maximum vijftien procent'

bruik namelijk mee omhoog. Maar een melkveehouder die vandaag wil investeren, moet dat goed doordacht doen. Men moet zich de vraag durven stellen wat de meest efficiënte omvang is.'

'De sector moet ook op de lange termijn denken. Ik betreur dat landbouworganisaties zich blindstaren op de melkprijs op korte termijn, elke maand de winnaars en verliezers bepalen heeft geen zin. Als er iets is waar lange termijn belangrijk is dan is het wel melkveehouderij.'

Liggen er nog vernieuwingen op tafel inzake de uitbetaling van melk?

'Melkprijs is vooral een zaak van onze

Bepalen duurzaamheidsinitiatieven in de toekomst mee de uitbetaalde melkprijs?

'De voorbije jaren was er de interprofessionele taskforce duurzaamheid. Daarbij is de evolutie in de sector tussen 1990 en 2010 zorgvuldig in kaart gebracht. Zonder dat er stimulansen voor waren, heeft de melksector veel gerealiseerd. De studie naar de ecologische voetafdruk van de Vlaamse overheid bevestigt dat de productie uitgedrukt in aantal CO₂-equivalenten met twintig procent is gedaald in tien jaar tijd. In het interprofessioneel overleg is besloten om te kiezen voor een generieke aanpak. We willen vermijden dat er een opbod komt aan duurzaamheid en dus is

besloten om een aantal duurzaamheidsinitiatieven in kaart te brengen en op vrijwillige basis mee te nemen binnen IKM. Door mensen hiervoor extra bewust te maken, willen we de vooruitgang verder stimuleren zonder dwingende criteria op te leggen. Wel of geen weidegang toepassen is geen criterium. We laten het over aan de individuele zuivelfabrieken om weidegang al dan niet mee te nemen als duurzaamheidsinitiatief.'

De enquête van de Vlaamse overheid voorspelt een meerproductie van dertig procent. Hoe schat BCZ het post-quotumtijdperk in?

'De enquête is duidelijk door bedrijven met groeiambitie ingevuld. Volgens de enquête stopt zeven procent van de bedrijven in een termijn van zes jaar tijd. De afgelopen zes jaar ligt dat percentage echter op vier procent stoppende melkveehouderijen per jaar. Ik geloof niet dat het aantal stoppende bedrijven de komende jaren afneemt.'

'De groei binnen de Belgische melkveehouderij zal vooral afhangen van de melkprijs en het evenwicht tussen de verschillende landbouw takken. Zo zien we dat in andere landen onder invloed van de hoge akkerbouw prijzen grote melkveebedrijven zelfs stoppen met melken.'

'De toekomstige groei kan beter geraamd worden op basis van de vrije stalcapaciteit. De groei voor de komende jaren zal dan veeleer uitkomen op plus één tot drie procent melkproductie per jaar. Dan ligt de groei voor de komende vijf jaar op maximum vijftien procent.'

Betekent een nieuw Europees kader ook een andere relatie met de melkafnemer na 2015?

'Bij de meeste coöperaties verandert eigenlijk niets, die blijven alle melk van hun leden afnemen. We kunnen wel erg verschillende situaties krijgen door onder meer het ontstaan van producentengroeperingen en contracten. De melkveehouder zal meer naar de markt moeten kijken. De melkveehouder zal voor zichzelf moeten uitmaken of hij voldoende afzet-zekerheid heeft.'

'Voor het contracteren van melk zijn in 2009 al enkele principeafspraken en een gedragscode gemaakt. We zien in de praktijk echter nog niet zoveel contracten. Blijkbaar is er toch een soort koudwatervrees vanuit de sector, maar het contracteren van melk komt zeker op ons af. Zowel de melkleveraar als de koper kan er belang bij hebben om meer zekerheid in te bouwen. Beiden kunnen het initiatief nemen. De bal ligt nu in hun kamp.'